

Oponentský posudek bakalářské práce Ester Povýšilové *Ódy v poezii Pabla Nerudy*

Jádrem práce a její nejpřínosnější částí je tematická a strukturální analýza ód, které chilský básník Pablo Neruda publikoval ve čtyřech sbírkách během padesátých let 20. století. Autorka na základě studie Mariny Alonso přehledně představila hlavní témata první ze čtyř sbírek *Elementární ódy* a výklad posledního z nich, jímž jsou všední věci, ústrojně rozšířila o Debickiho interpretaci Ódy na rajče a Ódy na cibuli. V další kapitole výstižně resumovala práci Jaimeho Alzarakiho, podle níž mají některé Nerudovy ódy triadickou strukturu (strofa, antistrofa a epóda), a toto pojetí samostatně uplatnila v rozboru Ódy na ponožky. V kapitole 2.1 Mládí také shrnula hypotézy vysvětlující původ pseudonymu Neruda a sama přišla patrně s vlastní hypotézou, podle níž se mohl mladý básník seznámit s dílem čelného představitele českého realismu Jana Nerudy prostřednictvím četby realistů ruských. Tento nápaditý výklad je však v posledku neudržitelný, neboť jak sama autorka uvádí na straně 11, *Malostranské povídky* si mohli v Chile přečíst teprve roku 1923, tedy tři roky po přijetí pseudonymu Neruda.

Vedle těchto pozitiv vykazuje práce některé nedostatky. První z nich se týká stanovených cílů a jejich naplnění. Autorka si za cíl práce stanovila „nejenom podat českému čtenáři ucelený obraz Nerudových ód, a to i v kontextu předchozí tvorby a vlivů, ale také zjistit, proč jsou do nynějška tak oblíbené a tkví jejich síla a kouzlo“ (Abstrakt, s. 3). Autorka sice nakonec slevila ze záměru podat „ucelený obraz Nerudových ód“, ale svoje rozhodnutí přijatelně vysvětlila dostupností jejich českých překladů. Mohla však detailněji popsat původní korpus básní a jejich český výběr a zároveň motivaci tohoto výběru lépe interpretovat. Její tvrzení, že některé básně nebyly přeloženy z důvodu neznalosti některých reálií u soudobých českých čtenářů (např. artyčok nebo Valparaíso) nebo z důvodu nepřeložitelnosti Nerudových slovních her (např. využití rozdílu mezi *papa* a *patata*), lze obhájit jen stěží. Avšak závažnější nedostatek je ne zcela adekvátní výběr tvůrčího a životního kontextu, do něž ódy autorka zasadila. Kapitola věnovaná hypotézám básnickova pseudonymu je sice, jak jsem napsal výše, zajímavá, ale s ódami přímo nesouvisí. Naopak skutečnosti, že Pablo Neruda byl celý život výrazně angažovaným levicovým intelektuálem a jeden z výrazů jeho komunistického přesvědčení představují právě ódy, se vedle čtyř řádků na straně 16 nevěnuje větší pozornost. Pokud jde o začlenění ód do celé jeho tvorby, kapitola 2.2 Zelený kůň, v níž autorka shrnuje polemiku mezi zastánci „čisté poezie“ a Nerudou hájícím koncept „poezie nečisté“, jistě určuje obecný estetický rámec celé Nerudovy tvorby, avšak pro lepší pochopení poetiky ód by bezpochyby stálo za to je porovnat s tvorbou bezprostřednější, zvláště pak s *Canto general*. V kapitole týkající se rozdělení jeho tvorby autorka také měla alespoň stručně nastínit jednotlivá pojetí, jež zmiňuje (s. 16), a rovněž vysvětlit, v čem se Nerudova básnická sebeprezentace v podobě „neukončeného člověka“ liší od „člověka nekonečného“ a „člověka neviditelného“.

Druhou slabinou práce jsou některé formulace zvláště z Úvodu a závěrečné kapitoly Óda na ódu, např. „Výše zmíněný citát nejsou jen planá slova, Neruda jimi žil, cítil je uvnitř svého nitra a prostřednictvím pera je nechával na papíře ožívat“ (s. 5) nebo „Pablo Neruda vyšel z chilské země, aby zpíval světu“ (s. 45), které pro svůj oslavný patos mohly zaznít, když Pablo Neruda v roce 1953 přebíral v Moskvě Stalinovu cenu míru, avšak v kritické akademické práci je třeba se jich vyvarovat.

Přes tyto výhrady práci k obhajobě doporučuji a navrhuji známku velmi dobře.

V Praze 29. 8. 2017

Mgr. Jiří Holub